

ХУДОЖНІ ВИСТАВКИ – ВІЗИТІВКА ЧЕРНІГІВСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНОГО МУЗЕЮ-ЗАПОВІДНИКА МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського відкрито в 1934 році з нагоди 70-річчя від дня народження письменника за ініціативи його родини. Першим директором закладу став молодший брат Михайла Хома Коцюбинський.

Меморіальна частина експозиції розташовується в одноповерховому дерев'яному будинку, де відтворено обстановку, яка була за життя письменника. Зокрема робочий стіл з письмовим приладдям та інші меблі. В будинку Михайло Коцюбинський жив з 1898 по 1913 рік. Тут з під його пера вийшли славнозвісні повісті "Fata morgana", "Intermezzo", "Тіні забутих предків" та інші. Будинок письменника мав честь приймати багато відомих постатей, серед яких композитор Микола Лисенко та письменник Борис Грінченко. Михайло Коцюбинський часто влаштовував у своїй садибі літературні «суботи», на які запрошував відомих митців. Тут грав на роялі знаменитий композитор Микола Лисенко, читали свої твори письменники Борис Грінченко і Микола Вороний. У будинку Михайла Коцюбинського уперше виступив зі своїми віршами Павло Тичина, який згодом став відомим поетом. Меморіальний будинок містить речі власноруч виготовлені самим поетом [1].

На жаль війна не оминула і музей. Так, під час повномасштабного російського вторгнення у 2022 році Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського постраждав від обстрілів. Пошкодженень зазнав меморіальний будинок і 36 музейних експонатів, серед яких шахи Коцюбинського, рояль, частина меблів. Однак силами працівників закладу, меценатів, ОДА Проведено реставрацію. На даний час двері музею гостинно відкриті і приймають відвідувачів. На жаль працюють не всі зали.

Чимало робіт, що експонуються у виставковій залі, подаровані безпосередньо авторами директорам музею. Так, наприклад, колись свого часу Микола Бурачек подарував рідному брату Михайла Коцюбинського – Хомі Михайловичу, який на той час очолював музей-заповідник, свою роботу під назвою «Яблуня біля будинку Коцюбинських у Вінниці», 1928 рік [1].

Нещодавно у музеї була проведена виставка відомого чернігівського художника Андрія Чернишина. Дощові та холодні пейзажі вулиць осіннього Чернігова, барвисті натюрморти пізніх літніх квітів і одночасно добродушні та світлі портрети усміхнених людей – одна з виставкових зал Чернігівського музею-заповідника Михайла Коцюбинського наповнена барвистим світом картин, створених пензлем художника Андрія Черниша. «60 – не так вже й багато» – п'ята виставка митця, яка присвячена його ювілею, тому й така її символічна назва. Розпочала свою роботу виставка 23 серпня 2023 року, втім, без офіційного відкриття – Чернігів на той час перебував у жалобі через ракетний удар російської федерації по драмтеатру 19 серпня 2023 року. Відвідувачі приходили на виставку, споглядали роботи та, за словами Наталії Коцюбинської, картини не залишали байдужими нікого. *«Виставка взагалі на кожного, хто її бачить, справляє надзвичайно позитивне враження... У наш надскладний час якихось таких похмурих, тяжких робіт не завжди хочеться бачити, а ці роботи, які в нас експонуються, дарують світло, тепло, ніби повертають у якісь дитячі роки, тому всі відвідувачі виходять з цієї виставки із задоволенням»,* – зазначає в одному із інтерв'ю Наталія Коцюбинська, заступник директора з наукової роботи Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М.Коцюбинського [2].

Хоч і картини талановитого художника не зачіпають тему війни, але особливо його ранить до глибини душі історія окупації російською армією рідної Чернігівщини, де він разом із дружиною Світланою прожив місяць під окупацією. Саме тому його картини – це втілення думок та переживань з приводу війни. Художник розповідає про полотно, яке малював напередодні повномасштабного вторгнення: *«Поставив біле полотно 22 лютого і це воно вже другий місяць стоїть. Думав, що зараз палітру поміняю, щоб вона була більш яскравих кольорів. Весна ж на носі. Думав щось таке написати. А 24 лютого ввечері зайшли орки. І так біле полотно й стоїть. Поки що ідей не виникло, крім того, щоб замалювати все у чорний колір»,* – із слів митця [3].

Після закриття виставки художник подарував музеєві картину під назвою «В саду Коцюбинських». Його роботи зберігаються в приватних

колекціях багатьох країн світу, а тепер полотно майстра пензля є і в Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику Михайла Коцюбинського.

До речі, син художника активно допомагає армії волонтерською діяльністю. Одну із картин батько присвятив йому. Війну малювати художнику поки не хочеться. Каже, що завжди намагався писати картини, які викликали б позитивний настрій у людей. І справді, твори художника надихають жити і бачити прекрасне. Кожна його робота, як історія з життя, цікава і заворожуюча.

Список використаних джерел

1. [Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського: веб-сайт URL: https://kotsubinsky.org/index/0-8](https://kotsubinsky.org/index/0-8) (дата звернення 10.03.2024).

2. «60 – не так вже й багато»: художник Андрій Черниш презентував виставку картин у Чернігові. ЧЕline: веб-сайт, URL: <https://cheline.com.ua/chelinetv/suspilstvo-video/60-ne-tak-vzhe-j-bagato-hudozhnik-andrij-chernish-prezentuvav-vistavku-kartin-u-chernigovi-video-371548> (дата звернення 10.03.2024).

3. У музеї Михайла Коцюбинського відкрилась унікальна виставка живопису. Суспільний кореспондент: веб-сайт, URL: sknews.net (дата звернення 10.03.2024).